

به نام خالق یکتای گیتی

چگونه نقد فیلم (مطلبی در مورد بررسی، مرور، بازنگری و بازبینی یک فیلم) بنویسیم؟

یک فیلم، چه یک فیلم بی کیفیت و بسیار بد و چه یک اثر درخشان هنری باشد، اگر مردم آن را تماشا کنند، ارزش نقد کردن را دارد. یک نقد فیلم خوب باید مخاطب را سرگرم، متقاعد، آگاه و مطلع کند؛ یک عقیده و باور بکر، اصیل و بدیع را، بدون فاش کردن و دادن اطلاعات بیش از حد مربوط به طرح داستان فیلم، در اختیار او بگذارد.

یک نقد فیلم عالی، دارای این حق است که خودش یک اثر هنری باشد. خواندن را ادامه دهید تا یاد بگیرید چگونه یک فیلم را تحلیل کنید، یک اصل یا تز گیرا و جالب توجه را پیشنهاد کنید و ارائه دهید و نقدی را بنویسید که به اندازه ماده اولیه (یعنی همان فیلم) سرگرم کننده باشد.

روش شماره ۱: مطالعه کردن ماده اولیه که منبع تان، محسوب می شود.

(۱) داده‌ها و نکات پایه و اساسی درباره فیلم، گردآوری کنید. شما می‌توانید این کار را قبل و یا بعد از تماشای فیلم انجام دهید، ولی حتماً، قطعاً و مسلماً باید این کار را پیش از نوشتن نقد انجام دهید، به این خاطر که نیاز خواهید داشت در هنگام نوشتن، این داده‌ها و نکات را در نقد خود ترکیب کرده و قرار دهید. چیزهایی که لازم است بدانید، این موارد هستند:

عنوان فیلم و سالی که فیلم بیرون آمد (عرضه یا اکران شد) --- نام کارگردان --- نام بازیگران نقش اول و اصلی. ژانر یا گونه فیلم.

(۲) در هنگام تماشای فیلم، راجع به آن یادداشت برداری کنید. پیش از آن که به تماشای فیلم بنشینید، برای یادداشت برداری، یک دفترچه یادداشت یا یک لپ تاپ بیاورید (تهیه کنید). فیلم‌ها طولانی هستند و شما می‌توانید راحت جزئیات یا نکات اصلی و عمده طرح داستانی فیلم را فراموش کنید. یادداشت برداری به شما اجازه می‌دهد که چیزهای کوچکی را که بعداً می‌توانید به آن‌ها رجوع کنید، بطور خلاصه و مختصر بنویسید.

● هر بار که چیزی، چه خوب چه بد، برای شما قابل توجه، برجسته و خود نمایانه بود و چشم شما را گرفت، آن را یادداشت کنید. این «چیز» می‌تواند سنت‌ها و رسوم (یا موارد سفارشی و اختصاصی ساخته شده برای فیلم)، طرز ساخت یا ساختار (یا گریم و چهره‌پردازی بازیگران)، موسیقی یا ... باشد. درباره این که چگونه این جزئیات به بقیه فیلم، ربط پیدا می‌کند (مربوط می‌شود) و در مفهوم و مضمون و بافت متن نقد شما چه معنایی دارد (چه معنی‌ای می‌دهد) فکر کنید.

● هنگامی که {داستان} فیلم بر ملا و آشکار می‌شود، از الگوهایی که شروع به مورد ملاحظه قرار دادن و توجه کردن به آن‌ها می‌کنید، یادداشت برداری کنید.

● از دکمه مکث (وقفه یا بزرگ‌ترین کلید صفحه کلید یعنی Space) مکرراً و به کرات استفاده کنید، در نتیجه و این چنین، اطمینان حاصل می‌کنید که چیزی را از دست نداده‌اید و نمی‌دهید و اگر لازم، واجب و ضروری باشد، به عقب (در مدت زمان فیلم) بر می‌گردید.

(۳) روش کار مکانیکی فیلم را تحلیل کنید. در هنگام تماشا، اجزا و عناصر تشکیل دهنده متفاوتی را که در فیلم با هم آمده‌اند، تحلیل کنید. در حین تماشا یا بعد از آن، از خود پرسید که فیلم در این حوزه‌ها و زمینه‌ها، چه اثر و تأثیری بر روی شما گذاشت: (برداشت شما چه بود:)

● کارگردانی. کارگردان را و این که چگونه او تصمیم گرفت تا وقایع و رخدادها را در داستان به تصویر بکشد و نشان دهد یا توضیح و شرح دهد، در نظر بگیرید و لحاظ کنید. اگر {ریتم} فیلم، کند و آهسته بود یا چیزهایی را که شما فکر می‌کردید لازم و ضروری هستند، شامل نشده بود، می‌توانید آن را به کارگردان نسبت دهید؛ به این خاطر که کارگردان، مسئول این چیزها است. اگر دیگر فیلم‌های همین شخص کارگردان را تماشا کرده‌اید، آن‌ها را با یکدیگر مقایسه کرده و مشخص کنید که کدام یک از آن‌ها را بیشتر از بقیه دوست داشتید.

● فنون فیلم‌برداری از اجسام متحرک یا فیلم‌برداری سینمایی. از چه تکنیک‌هایی برای فیلم‌برداری فیلم، استفاده شد؟ چه اجزا و عناصر مربوط به زمینه و صحنه و پس زمینه به خلق و ایجاد یک لحن مشخص، کمک کردند؟

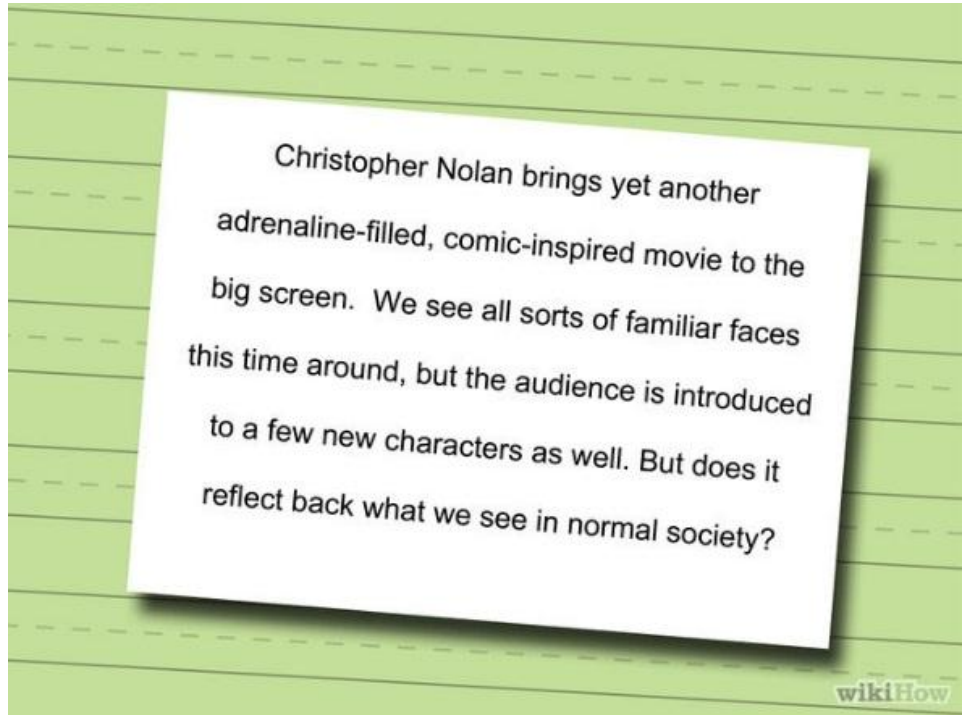
● نگارش. فیلم‌نامه و دیالوگ‌ها و شخصیت‌پردازی را که شامل آن هستند، ارزیابی کنید. آیا احساس کردید که طرح داستانی فیلم، خلاقانه و مبتکرانه و غیر قابل پیش‌بینی بود یا خسته‌کننده و ضعیف؟ آیا واژه‌ها، حرف‌ها و گفته‌های شخصیت‌ها برای شما موثق و باور کردنی به نظر می‌رسید؟

● تدوین. آیا {روند} فیلم، مرتباً در حال تغییر و متلاطم بود یا آرام، هموار و بدون اصطکاک از صحنه‌ای به صحنه دیگر، جریان داشت؟ راجع به استفاده از نورپردازی و دیگر جلوه‌های محیطی و پیرامونی، یادداشت‌برداری کنید. اگر فیلم، گرافیک ساخته و خلق شده توسط رایانه داشت، به این فکر کنید که آیا آن‌ها واقعی به نظر می‌رسیدند و با بقیه فیلم تناسب داشتند و جور و هماهنگ بودند یا نه.

- طراحی لباس. آیا انتخاب لباس با شکل و سبک فیلم، جور و هماهنگ بود و تناسب داشت؟ آیا به لحن کلی فیلم کمک می‌کرد و در آن تأثیر داشت و دخیل بود؟ یا این که نه، به جای این کار، از موضوع (یعنی لحن کلی) منحرف بود؟
- طراحی صحنه. این مسأله را که چگونه صحنه و وضع ظاهری فیلم، دیگر اجزا و عناصرش را تحت تأثیر قرار داد، در نظر داشته باشید و آن را بررسی کنید. آیا آن برای شما، به تجربه اضافه کرد یا از آن کم کرد؟ اگر فیلم را در یک مکان واقعی فیلم برداری کرده بودند، آیا این محل فیلم برداری، خوب انتخاب شده بود؟
- موسیقی متن یا ترک و حاشیه صوتی. آیا با صحنه‌ها کار می‌کرد، جواب می‌داد، اثر داشت و موفقیت‌آمیز و نتیجه‌بخش بود؟ آیا بیشتر یا کمتر از حد معمول، استفاده شده بود؟ آیا دارای تعلیق و کشش و هیجانی و دلهره‌آور بود؟ آیا سرگرم‌کننده و مفرح یا تحریک‌کننده، آزار دهنده و خشمگین‌کننده بود؟ یک ترک صوتی، عاملی است که موفقیت و کامیابی یا شکست یک فیلم را تعیین و مشخص می‌کند، خصوصاً (به ویژه - مخصوصاً) این که اگر آهنگ‌ها یک پیام و معنای ویژه و خاصی برای آن‌ها داشته باشند.

(۴) یک بار دیگر آن را تماشا کنید. غیر ممکن است که بتوانید فیلمی را که فقط یک بار آن را تماشا کرده‌اید، بطور کامل درک کرده و بفهمید، خصوصاً این که برای یادداشت برداری، به کرات و مکرراً مکث کرده باشید. قبل از نوشتن نقد، دست کم (حداقل) یک بار دیگر، آن را تماشا کنید. به جزییاتی که تقریباً ممکن است در هنگام تماشای فیلم برای اولین بار از دست داده باشید، توجه کنید. این بار، نکات جدید مربوط به کانون یا مرکز توجه را انتخاب کرده و دنبال کنید؛ اگر بار اولی که داشتید فیلم را تماشا می‌کردید، مشغول یادداشت برداری‌های زیادی درباره بازیگری بودید، در هنگام دیدن فیلم برای بار دوم، کانون توجه‌تان را بر فیلم برداری سینمایی متمرکز کنید.

(۱) یک نظر و عقیده بکر و اصیل بر اساس تجزیه و تحلیل‌های تان خلق کنید. حالا که بطور کامل، دقیق و موشکافانه

فیلم را بررسی کرده‌اید، چه بینش‌ها و بصیرت‌های منحصر به فرد و بی‌همتایی را می‌توانید به روی میز و بر روی کاغذ بیاورید؟ یک نظر یا عقیده را پیشنهاد و ارائه کنید، یک ایده مرکزی برای بحث و گفتگو کردن و تأیید و حمایت از آن با مشاهدات خود بر روی عناصر مختلف و گوناگون فیلم. نظر و عقیده‌تان باید در اولین پاراگراف نقدتان، مورد بحث و گفتگو قرار بگیرد.

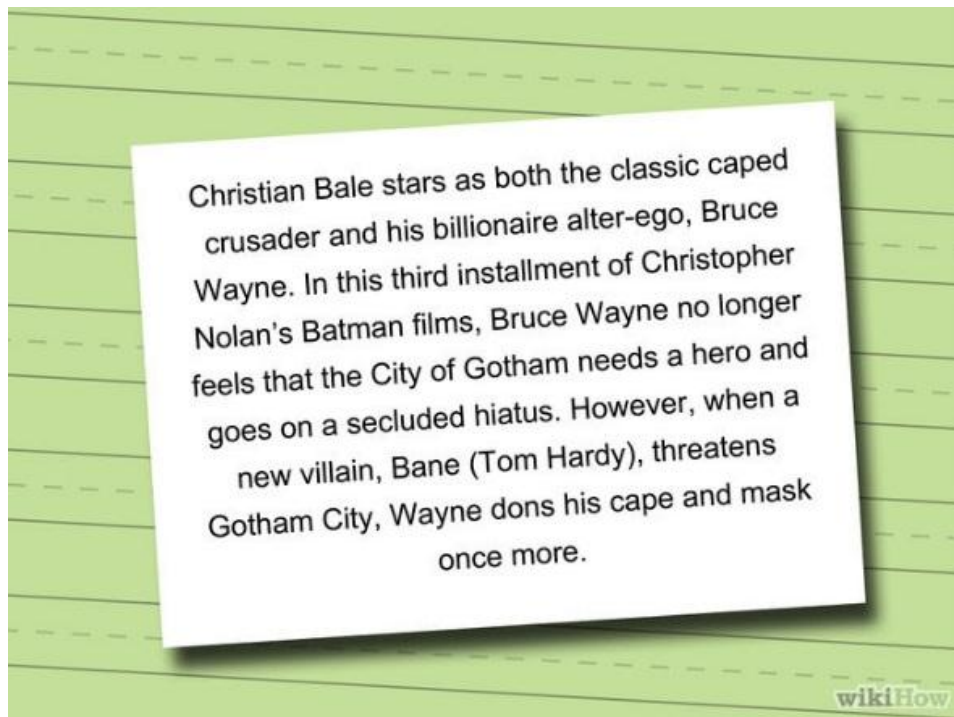
داشتن یک نظر و عقیده، مطلب مربوط به بررسی فیلم را در جایگاهی فراتر از نوشتن خلاصه طرح داستانی فیلم، قرار می‌دهد و آن را وارد قلمرو نقد فیلم (که سزاوارانه و به حق، شکل هنری مخصوص به خود را دارد) می‌کند. برای ارائه کردن یک نظر و عقیده گیرا، جذاب، قانع‌کننده و تأثیرگذار برای نقدتان، سوالات زیر را از خود پرسید:

● آیا فیلم یک اتفاق و رخداد کنونی و جاری یا مسئله و موضوع امروزی و معاصر را منعکس می‌کند؟ (نشان می‌دهد و آشکار می‌کند؟) این مسئله می‌تواند روش و شیوه کارگردان برای جلب توجه کردن (به سوی خود کشاندن) در یک گفتگو و مکالمه مهم‌تر باشد. به دنبال راه‌ها و روش‌هایی برای مرتبط کردن محتوای فیلم با جهان و دنیای «واقعی» بگردید. (در جست‌وجوی آن باشید.)

● آیا به نظر می‌رسد که فیلم، پیامی داشته باشد یا تلاش می‌کند موجب بروز و ظاهر ساختن عکس‌العمل و واکنش یا احساسات و عواطف ویژه و خاص تماشاگران شود؟ می‌توانید درباره این که آیا فیلم به اهداف مختص به خود می‌رسد یا نه، بحث و گفتگو کنید.

● آیا فیلم در یک سطح شخصی با شما ارتباط برقرار می‌کند؟ می‌توانید نقدی را بنویسید که از احساسات و عقاید شما سرچشمه می‌گیرد و برای این که کاری کنید که برای خوانندگان خود، جالب توجه و جذاب شود، تعدادی داستان و روایت شخصی در آن ترکیب کنید.

(۲) با یک خلاصه کوتاه از طرح داستانی فیلم، پاراگراف مربوط به عقیده و نظرتان را دنبال کرده و ادامه دهید.

خوب است که به خوانندگان، اگر تصمیم به دیدن فیلمی که شما آن را نقد می‌کنید، گرفتند، ایده‌ای راجع به چیزی که قرار است تجربه کنند و انتظار آن را داشته باشند، بدهید. خلاصه‌ای کوتاه و مختصر از طرح داستانی فیلم که در آن شما شخصیت‌های اصلی را می‌شناسید و زمان و محل داستان فیلم را (صحنه‌ها و رویدادهای آن را) توصیف می‌کنید و حسّی از کشمکش و تضاد مرکزی یا نکته‌ای اصلی مربوط به فیلم را بدهید.

هیچ وقت قانون شماره یک مربوط به نقد فیلم را زیر پا نگذارید و آن را نقض نکنید: بیش از حد (زیاد)، اطلاعات درباره فیلم لو ندهید و فاش نکنید. فیلم را برای خوانندگان خراب نکنید!

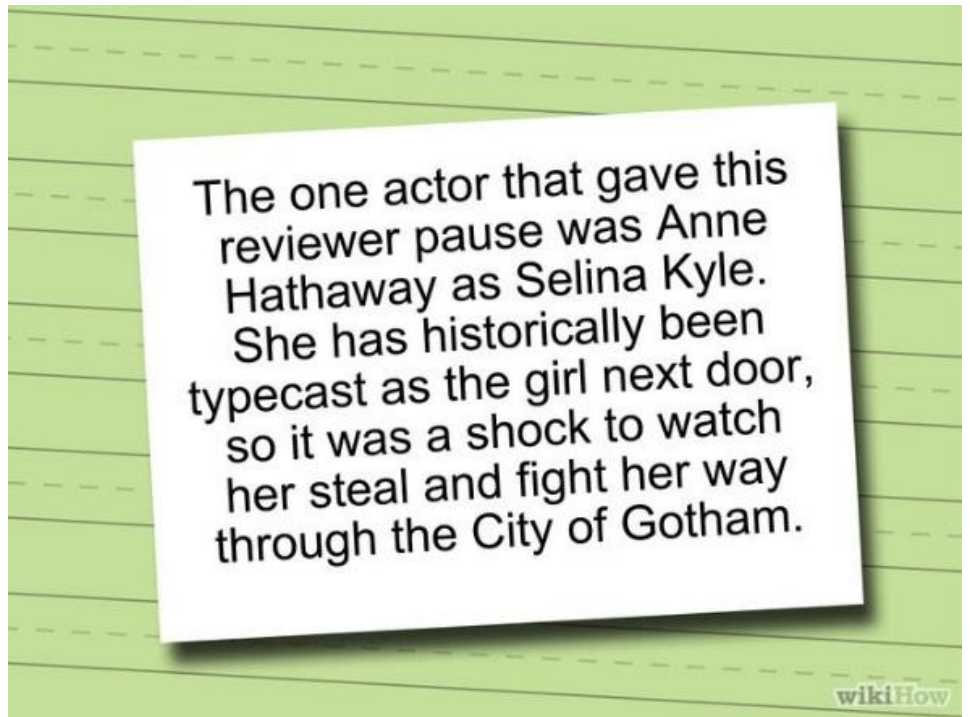
● هنگامی که اسامی شخصیت‌ها را در خلاصه‌تان از طرح داستانی فیلم می‌نویسید، نام‌های بازیگران را مستقیماً کنارشان (بعد از آن‌ها) در پرانتز ذکر کنید.

● مکانی را برای ذکر نام کارگردان و عنوان کامل فیلم پیدا کنید.

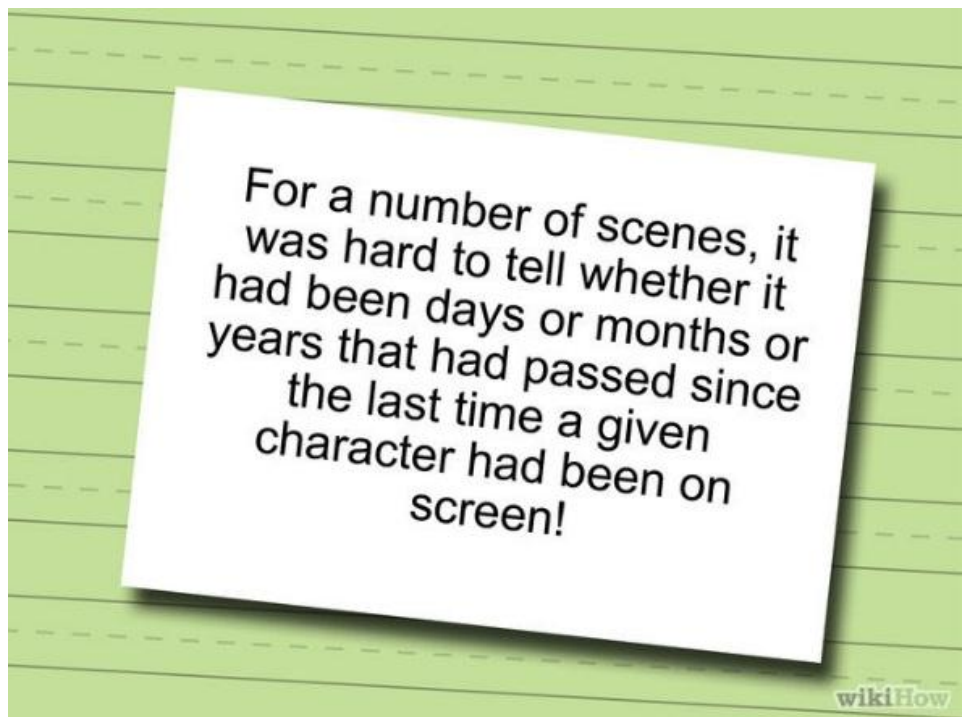
● اگر احساس می‌کنید که باید درباره اطلاعاتی که ممکن است چیزهایی را برای خوانندگان «لو بدهد و افشا کند»، بحث کنید، در ابتدا به آن‌ها هشدار و اطلاع دهید و یادآوری کنید.

- (۳) دست به کار شوید و تحلیل تان راجع به فیلم را بنویسید. چندین پاراگراف بنویسید، پاراگراف‌هایی که در مورد عناصر جذاب فیلم که نظر و عقیده شما را حمایت و پشتیبانی می‌کنند، بحث می‌کنند. درباره بازیگری، کارگردانی، فیلم‌برداری سینمایی، محل فیلم‌برداری (زمان و مکانِ اتفاقات و رخدادها) طرح داستانی فیلم) و امثال این موارد بحث کنید و از نثر غیر مبهم و شفاف و سرگرم‌کننده‌ای که خوانندگان تان را درگیر می‌کند، استفاده کنید.
- فرم نگارش تان را بطور غیر مبهم و شفاف حفظ کنید و طوری باشد که برای فهمیدن و درک کردن، آسان باشد. از واژگان و لغات فنی و اصطلاحات و زبان حرفه‌ای و تخصصی مربوط به فیلم‌سازی، زیاد استفاده نکنید و کاری کنید که زبان تان پر شور و پر حرارت (صریح و قاطع) و قابل فهم برای عموم افراد شود.
  - واقعیت‌ها و اطلاعات و نظر و عقیده تان، هر دوی‌شان را ارائه کنید. برای مثال: ممکن است شما چیزی مثل «موسیقی پس‌زمینه سبک باروک، یک نوع موسیقی خشن، ناهنجار و ناخوشایند بود که با زمان یا صحنه قرن بیستم تضاد داشت.» بیان کنید. این گفته و جمله شما بسیار مطلع‌کننده و اطلاعات‌دهنده‌تر از این است که بطور ساده (فقط و صرفاً) بگویید: «این موسیقی یک انتخاب عجیب و غیر عادی برای این فیلم بود.»

(۴) از تعداد زیادی مثال (از مثال‌های فراوان) برای تأیید و اثبات نقطه نظرات‌تان استفاده کنید. اگر درباره فیلم حرف می‌زنید و جمله‌ای می‌نویسید، آن را با یک مثال توصیفی حمایت و پشتیبانی کنید. حالت و چگونگی به نظر- رسیدن صحنه‌ها _ حالت، سبک و نوع بازی یک فرد به خصوص، زاویه‌های دوربین و امثال این موارد را توصیف کنید. می‌توانید برای بیان ایده‌ها و افکار‌تان بطور مؤثر، دیالوگ‌های بازیگران را هم بصورت نقل قول بیاورید و بازگو کنید. با استفاده از این روش به خوانندگان‌تان یک حس و شناخت درباره فیلم می‌دهید و در همین زمان، بیان و گفتنِ نقدتان راجع به فیلم را ادامه می‌دهید.

(۵) به نقدتان کمی (قدری) شخصیت و فردیت دهید. می‌توانید مانند یک مقاله رسمی دانشگاهی به نقدتان پیردازید ولی جالب‌تر و جذاب‌تر می‌شود اگر آن را مال خود کنید. (یعنی کاری کنید که نقد، شخصی شود و صاحب آن فقط خود شما باشید.)

اگر سبک و شیوه نگارش تان (نوشتن تان) معمولاً شوخ طبعانه (همراه با بذله‌گویی) و خنده‌دار، بانمک و سرگرم‌کننده است، باید آن را عوض کنید، یعنی نقدتان باید همانند بقیه نقدها باشد و نباید آن را از دیگر نقدها مستثنی کنید. همچنین اگر نقدتان جدی و دراماتیک (وابسته به داستان نمایشی و درام) باشد، جواب می‌دهد و موفق می‌شود. بگذارید زبان و سبک و شیوه نوشتن تان، بعد، چشم‌انداز و دید منحصر به فردتان و فردیت و شخصیت شما را منعکس کند - زبان و سبک و شیوه نگارش تان اگر اینگونه باشد، برای خواننده به میزان زیادی سرگرم‌کننده‌تر است.

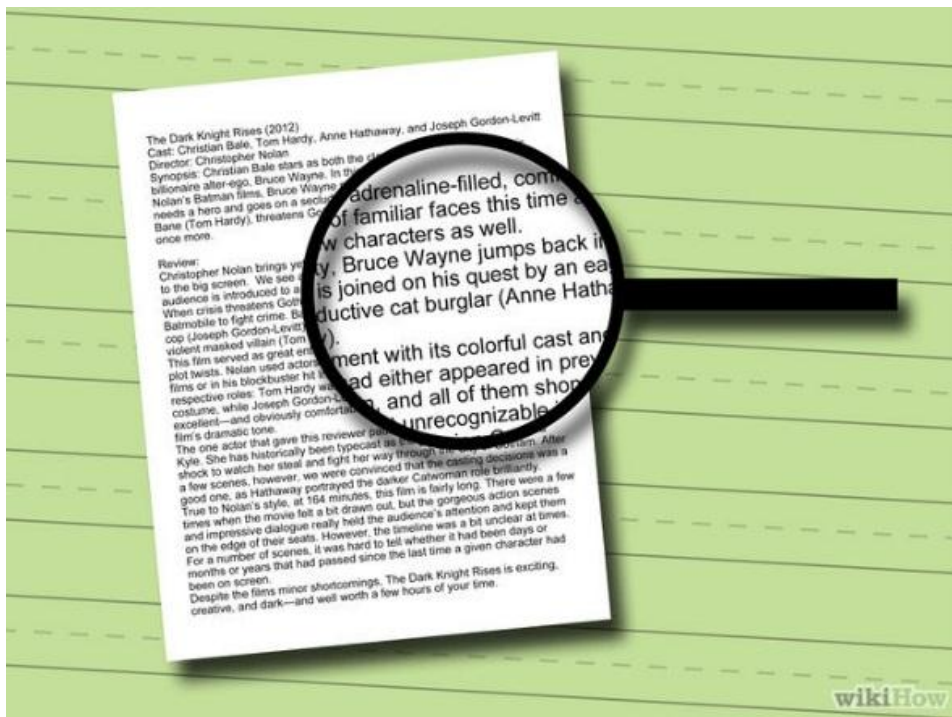
(۶) نقدتان را با یک نتیجه‌گیری به پایان برسانید. نقدتان باید پیوند و رابطه‌ای با نظر و عقیده بکر و اصیل تان داشته باشد و تعدادی رهنمود و دستور العمل در مورد این که آیا مخاطبان باید به تماشای فیلم بروند یا نه، فراهم کند و در اختیارشان بگذارد. از آنجایی که نتیجه‌گیری تان در واقع، پایان و انتهای نوشته تان است، گذشته از این باید به تنهایی گیرا، متأثر کننده و قانع کننده و جذاب باشد.

روش شماره ۳: آراستن، پیراستن، شسته و رفته کردن و بهتر کردن مقاله‌تان (نقدتان)

(۱) **نقدتان را ویرایش کنید.** به محض این‌که نوشتنِ اولین پیش‌نویس را تمام کردید، همه آن را بخوانید و تعیین و مشخص کنید که آیا به خوبی، جریان و ساختار درستی دارد یا نه. ممکن است لازم باشد پاراگراف‌هایی را در اینجا تغییر دهید، جملاتی را حذف کنید یا برای پُر کردن قسمت‌هایی که خالی مانده‌اند، در جاهای مختلف و گوناگون، مطالب و اطلاعات بیشتری را اضافه کنید. قبل از این‌که نقدتان را از لحاظ ویرایشی و ویراستاری، بی‌عیب و نقص، صحیح و معتبر بدانید و در نظر بگیرید، دست‌کم (حداقل) یک بار و یا شاید دو یا سه بار، آن را از فیلتر ویرایش بگذرانید و رد کنید.

- از خودتان پرسید که آیا نقدتان به عقیده و نظراتان پایبند بود یا نه. (آیا با آن صادق بود یا نه). آیا نتیجه‌گیری‌تان با ایده‌های اولیه و آغازین‌تان (ایده‌هایی که در ابتدای نقدتان آن‌ها را مطرح کردید) ارتباط و پیوندی داشت؟
- تعیین و مشخص کنید که آیا نقدتان شامل اطلاعات کافی درباره فیلم است یا نه. برای این‌که به خوانندگان‌تان یک حس و مفهوم بهتری در مورد این‌که فیلم راجع به چه چیزی است، بدهید، ممکن است که لازم باشد به عقب برگردید و در جاهای مختلف و گوناگون، شرح، توصیف و توضیحات بیشتری اضافه کنید.
- تعیین و مشخص کنید که آیا نقدتان به تنهایی، به عنوان یک نوشته متکی به خود، به اندازه کافی جالب و جذاب است یا نه. آیا در این بحث و گفتمان، یک چیز بکر، اصیل، بدیع و نوین نوشتید؟ (دخیل بود؟). خوانندگان‌تان با خواندن نقدتان چه چیزی بدست می‌آورند؟ (چه چیزی گیرشان می‌آید؟)؛ چیزی که اگر بطور ساده (صرفاً و فقط) فیلم را تماشا کنند، آن را بدست نمی‌آورند.

(۲) نقدتان را تصحیح و غلطگیری کنید. اطمینان حاصل کنید که املای اسامی همه بازیگران را بطور صحیح نوشته و تمامی تاریخ‌ها را درست وارد کرده‌اید. اشتباهات چاپی، دستور زبانی و املایی را نیز تصحیح کرده و از بین ببرید. یک نقد تر و تمیز و عاری از غلط‌های نگارشی، نسبت به نقدی که پُر از اشتباهات احمقانه است، بسیار (خیلی) حرفه‌ای‌تر به نظر می‌رسد.

(۳) نقدتان را منتشر کنید یا به اشتراک بگذارید. نقدتان را روی وبلاگ‌تان پست کنید (بگذارید)، آن را در یک انجمن مختص به مباحث مربوط به فیلم و سینما به اشتراک بگذارید، آن را در صفحه فیس‌بوک‌تان قرار دهید یا برای دوستان و خانواده‌تان ایمیل کنید. فیلم‌ها کامل‌ترین و نمونه‌ترین شکل هنری زمان ما هستند و مانند تمامی هنرها موجب به راه افتادن بحث و جدل و مناقشه می‌شوند، جایی (می‌عادگاهی، یک محل اجتماع یا پاتوق) را برای نشان دادن آندیشه‌ها و تراوشات فکری و ذهنی و بازتاب خود، فراهم می‌کنند و در اختیار ما می‌گذارند ...

و به شدت (یا ماهرانه) فرهنگ ما را تحت تأثیر قرار می دهند. همه این موارد به این معنا است که آن‌ها چه آثار ناموفق و شکست خورده باشند و چه آثار مختص به نبوغ، هوش، ذکاوت و استعداد ناب و خالص، ارزش این را دارند که در موردشان بحث و گفتگو کنیم.

راهنمایی و نکته‌ها:

● این مسأله را بفهمید که فقط به این دلیل که فیلم، مطابق سلیقه شما نیست، به این معنا نیست که باید نقد بد و منفی‌ای راجع به آن بنویسید. یک منتقد خوب به مردم کمک می‌کند که فیلم‌هایی را که دوست دارند یا دوست خواهند داشت، پیدا کنند و از آنجایی که شما سلیقه همه افراد را در انتخاب فیلم ندارید و نمی‌دانید (سلیقه شما با سلیقه آن‌ها در انتخاب فیلم، یکی و یکسان نیست)، لازم است که قادر باشید که به مردم بگویید چنانچه بتوانند از فیلم لذت ببرند، حتی اگر خودتان از تماشای فیلم لذت نبرده باشید.

● زیاد نقد فیلم بخوانید و به این فکر کنید که چه چیزی برخی از آن‌ها را نسبت به بقیه، کمک‌کننده‌تر و سودمندتر می‌کند. دوباره می‌گوییم: ارزش یک نقد، همیشه در صحت و درستی آن (این که خواننده چه قدر و به چه میزان با منتقد موافقت می‌کند) نیست، بلکه در مفید بودن و سودمند بودن آن (این که منتقد تا چه اندازه به خوبی می‌تواند پیش‌بینی کند که آیا خواننده نقد از فیلم لذت خواهد برد یا نه) است.

● اگر فیلمی را دوست ندارید، بد دهن و فحاش و بدجنس و خبیث نباشید. اگر امکان دارد (در صورت امکان) از تماشای فیلم‌هایی که مطمئناً و یقیناً از آن‌ها متنفر و بیزار می‌شوید یا خواهید شد، اجتناب کنید.

● اطمینان حاصل کنید که (مطمئن شوید که) اسپویلر (متنی که قسمتی از داستان فیلم را برای مخاطبان و خوانندگان آشکار می‌کند) به نقدتان اضافه نمی‌کنید! (اضافه نکرده باشید!) ■

ترجمه شده توسط امیر لازمی

--- لینک مقاله‌ی اصلی www.wikihow.com/Write-a-Movie-Review